

Trường THPT Đỗ Đăng Tuyển
Giáo viên soạn: Phan Thị Hương
Lớp dạy : 10/4
Thời gian thực hiện: Tuần học 12 -14
Tiết PPCT: 24,25,26,27,28

CHỦ ĐỀ 5.
ĐA DẠNG SINH HỌC CỦA THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG
(5 TIẾT)

I. MỤC TIÊU

1. Mục tiêu

Sau bài học này, HS sẽ:

- Hiểu được khái niệm về đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học; nêu được hiện trạng đa dạng sinh học ở thành phố Đà Nẵng;
- Nêu được giá trị đa dạng sinh học và các giải pháp bảo tồn đa dạng sinh học ở thành phố Đà Nẵng.

2. Năng lực

*** Năng lực chung:**

- Năng lực tự chủ và tự học: Biết chủ động, tích cực thực hiện nhiệm vụ nhằm hoàn thành nội dung bài học.
- Năng lực giao tiếp và hợp tác: Trao đổi, hợp tác với bạn trong nhóm hoàn thành nội dung bài học. Hãy thuyết phục nhà đầu tư vào bảo vệ đa dạng sinh học thành phố dựa trên nguồn lực của thành phố.

*** Năng lực riêng:**

- Vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học: Vận dụng kiến thức, kỹ năng để phát triển đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học trong tương lai Đà Nẵng.
- Năng lực tìm hiểu: Khai thác thông tin, phát triển năng lực sử dụng tranh ảnh để tìm hiểu đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học của thành phố Đà Nẵng.

3. Phẩm chất

- Biết về đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- Tài liệu về giáo dục địa lý địa phương của thành phố.
- Hình ảnh minh họa về đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học.
- Máy tính, máy chiếu.

2. Đối với học sinh

- Chuẩn bị nội dung theo yêu cầu của giáo viên (nếu có)

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Kích thích nhu cầu tìm hiểu về đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học thông qua những hoạt động phù hợp.

b. Nội dung: Tình huống và phân câu hỏi ở phần mở đầu trong SGK.

- Thế nào là đa dạng sinh học?

- Làm thế nào để bảo tồn đa dạng sinh học?

Hình 5.1. Đa dạng sinh học ở thành phố Đà Nẵng

Hình 5.2. Vọc chà và chân nâu ở bán đảo Sơn Trà

Hình 5.3. Nhóm tình nguyện Sasa bảo vệ thiên nhiên tại Vịnh Đà Nẵng

GV cho HS quan sát hình ảnh và trả lời câu hỏi

c. Sản phẩm học tập:

Câu trả lời của HS

d. Tổ chức thực hiện:

Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập

- GV giới thiệu cho quan sát hình ảnh về đa dạng sinh học và bảo tồn đa dạng sinh học.
- GV yêu cầu HS trả lời - Thế nào là đa dạng sinh học?
 - Làm thế nào để bảo tồn đa dạng sinh học?

Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập

- HS quan sát tranh, thảo luận theo cặp đôi và thực hiện yêu cầu.
- GV hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần thiết).

Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận

- GV mời đại diện 1-2 HS nêu khái niệm đa dạng sinh học đối với thành phố Đà Nẵng trong hình trên dựa trên hiểu biết của bản thân.
- GV mời HS khác nhận xét, bổ sung.

Bước 4: Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập

- GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức.

- GV dẫn dắt HS vào bài học: hiểu

Chủ đề 5: ĐA DẠNG SINH HỌC CỦA THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

B. HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

Hoạt động 1: Khái niệm về đa dạng sinh học và các nguyên tắc bảo tồn, phát triển bền vững đa dạng sinh học

a. Mục tiêu:

- Trình bày được khái niệm về đa dạng sinh học và các nguyên tắc bảo tồn, phát triển bền vững đa dạng sinh học của thành phố Đà Nẵng.

b. Nội dung: GV yêu cầu HS đọc thông tin và tranh ảnh để làm.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức hoạt động :

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN – HỌC SINH	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1 : GV chuyển giao nhiệm vụ học tập + GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp, đọc đoạn thông tin SGK và hình ảnh - Thế nào là đa dạng sinh học? - Bảo tồn là gì? - Nêu các nguyên tắc bảo tồn đa dạng sinh học Bước 2 : HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS thảo luận, đọc thông tin SGK, quan sát hình SGK và trả lời câu hỏi. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS nếu cần thiết. Bước 3 : Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trả lời câu hỏi. - GV mời đại diện các nhóm khác nhận xét, bổ sung. GV giúp HS tóm tắt những thông tin vừa tìm được để đúc kết thành kiến thức bài học. Bước 4 : Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - Giáo viên quan sát, nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của học sinh về thái độ, tinh thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và đánh giá kết quả cuối cùng của học sinh.	1. Khái niệm về đa dạng sinh học và các nguyên tắc bảo tồn, phát triển bền vững đa dạng sinh học a) Khái niệm về "đa dạng sinh học" "Đa dạng sinh học là sự phong phú về gen, loài sinh vật và hệ sinh thái trong tự nhiên" b) Nguyên tắc bảo tồn đa dạng sinh học 5 Nguyên tắc bảo tồn ảnh ở dưới

Việt Nam hiện đang áp dụng 05 nguyên tắc bảo tồn đa dạng sinh học sau:

Bảo tồn đa dạng sinh học là trách nhiệm của Nhà nước và mọi tổ chức, cá nhân

Kết hợp hài hoà giữa bảo tồn với khai thác, sử dụng hợp lý đa dạng sinh học; giữa bảo tồn, khai thác, sử dụng hợp lý đa dạng sinh học với việc xoá đói, giảm nghèo

Bảo tồn tại chỗ là chính, kết hợp bảo tồn tại chỗ với bảo tồn chuyển chỗ

Tổ chức, cá nhân hưởng lợi từ việc khai thác, sử dụng đa dạng sinh học phải chia sẻ lợi ích với các bên có liên quan bảo đảm hài hoà giữa lợi ích của Nhà nước với lợi ích của tổ chức, cá nhân

Bảo đảm quản lý rủi ro do sinh vật biến đổi gen, mẫu vật di truyền của sinh vật biến đổi gen gây ra đối với đa dạng sinh học

Hoạt động 2: Hiện trạng đa dạng sinh học rừng của thành phố Đà Nẵng

a. Mục tiêu: Biết được hiện trạng đa dạng sinh học rừng của thành phố Đà Nẵng

b. Nội dung: GV yêu cầu HS đọc thông tin và tranh ảnh để làm.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN - HỌC SINH	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1 : GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp: Đọc thông tin giáo viên cho cùng với việc tìm kiếm thông tin trên mạng -Em hãy nêu hiện trạng đa dạng sinh học rừng của thành phố Đà Nẵng (Đa dạng thực vật rừng, đa dạng động vật rừng, thực vật, động vật quý hiếm) Bước 2 : HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS thảo luận nhóm đôi, quan sát SGK và trả lời câu hỏi. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS Bước 3 : Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trình bày: + Vai trò, khó khăn, thách thức - GV mời đại diện các nhóm khác nhận xét, bổ sung. GV giúp HS tóm tắt những thông tin vừa tìm được để đúc kết thành kiến thức của bài học Bước 4 : Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - Giáo viên quan sát, nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của học sinh về thái độ, tinh	2. Hiện trạng đa dạng sinh học rừng của thành phố Đà Nẵng a) Đa dạng thực vật rừng: - Rừng tự nhiên ở thành phố Đà Nẵng thuộc kiểu rừng kín, trong đó rừng kín thường xanh, mưa mùa nhiệt đới chiếm phần lớn diện tích với trạng thái rừng chủ yếu thuộc loại 2B, hạn chế khai thác, sử dụng vì mục đích thương mại. - Rừng trồng là các loại cây được trồng ở vùng đồi, ven sườn núi với các loại cây như bạch đàn, thông, keo,... Hệ thực vật là sự giao lưu giữa hai luồng thực vật từ phía nam (tiêu biểu là các loài thuộc họ Dầu) và từ phía bắc (tiêu biểu là những loài thuộc họ: Đậu, Dẻ, Re, Xoan, Trâm, Thầu dầu,...). b) Đa dạng động vật rừng: - Hệ động vật rừng ở Đà Nẵng là sự giao thoa, hài hoà giữa các loài thuộc hệ động vật Bắc Trường Sơn (Tê tê, gà Tiền, Khỉ vàng,...) và mang tính đặc trưng của hệ động vật Nam Trường Sơn (Khỉ đuôi dài, Chồn dơi, Sóc vàng, Trĩ sao, Gà lôi,...).

thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và đánh giá kết quả cuối cùng của học sinh.

c) Thực vật, động vật quý hiếm:

- Trên địa bàn thành phố có hơn 100 loài thực vật quý hiếm cần thiết phải quan tâm bảo tồn, trong đó khu Bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà có 74 loài, khu Bảo tồn thiên nhiên Bà Nà – Núi Chúa có 42 loài. Một số loài gỗ bản địa như: dầu, chò, dẻ, sao đen,... đã được gây trồng thành công.

Hình 5.4. Cây đa cổ thụ ở bán đảo Sơn Trà

Hệ động vật ở Đà Nẵng

TT	Lớp	Bộ			Họ			Loài		
		Hải Vân	Sơn Trà	Bà Nà	Hải Vân	Sơn Trà	Bà Nà	Hải Vân	Sơn Trà	Bà Nà
1	Thú	9	8	8	23	18	26	55	36	61
2	Chim	14	15	16	37	34	46	150	106	178
3	Bò sát	2	2	2	4	12	8	9	23	17
	Tổng số	25	25	26	64	64	80	214	165	256

Hoạt động 3: Giá trị của đa dạng sinh học đối với sự phát triển thành phố Đà Nẵng

a. Mục tiêu: Biết được giá trị của đa dạng sinh học đối với sự phát triển thành phố Đà Nẵng

b. Nội dung: GV yêu cầu HS đọc thông tin và tranh ảnh để làm.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN – HỌC SINH	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1 : GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp: Đọc thông tin giáo viên cho cùng với việc tìm kiếm thông tin trả lời câu hỏi - Hãy trình bày những giá trị của đa dạng sinh học đối với các lĩnh vực nông nghiệp, du lịch, giáo dục, khoa học,... Bước 2 : HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS thảo luận nhóm đôi, quan sát SGK và trả lời câu hỏi. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS Bước 3 : Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trình bày - GV mời đại diện các nhóm khác nhận xét, bổ sung. GV giúp HS tóm tắt những thông tin vừa tìm được để đúc kết thành kiến thức của bài học Bước 4 : Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - Giáo viên quan sát, nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của học sinh về thái độ, tinh thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và đánh giá kết quả cuối cùng của học sinh.	3. Giá trị của đa dạng sinh học đối với sự phát triển thành phố Đà Nẵng - Những giá trị của đa dạng sinh học thường được xác định theo 2 phương diện: + Giá trị trực tiếp là những sản phẩm được con người sử dụng trong sinh hoạt, sản xuất hoặc thương mại. + Giá trị gián tiếp là những lợi ích như độ phì của đất, du lịch, giáo dục, nghiên cứu khoa học, điều hòa khí hậu, ... - Các giá trị, vai trò chủ yếu của đa dạng sinh học mang lại cho thành phố Đà Nẵng được thể hiện như sau: Bảng trang dưới

Hình 5.5. Đà Nẵng phát triển du lịch sinh thái

Giá trị	Vai trò	Điều kiện hình thành
Kho lưu trữ nguồn gen, trong đó có nguồn gen chống chịu của các loài sinh vật.	– Phát triển các ngành nông nghiệp và ngư nghiệp, đặc biệt là giai đoạn ứng phó với Biến đổi khí hậu. – Cơ sở cho phát triển lĩnh vực Công nghệ sinh học nông nghiệp.	– Độ đa dạng sinh học cao. – Vùng khí hậu khắc nghiệt.
Giá trị	Vai trò	Điều kiện hình thành
Nguồn cung cấp các sản phẩm dược liệu có giá trị cao.	Cơ sở phát triển nghiên cứu khoa học và ứng dụng trong lĩnh vực dược phẩm.	Rừng tự nhiên chiếm diện tích lớn.
Lợi thế rất lớn trong hợp tác nghiên cứu khoa học về đa dạng sinh học với nhiều nước trên thế giới.	– Làm giàu thêm kiến thức khoa học cho nhân loại. – Góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế – xã hội của thành phố và khu vực miền Trung – Tây Nguyên.	– Độ đa dạng sinh học cao. – Có nhiều trung tâm, viện nghiên cứu và trường đại học trên địa bàn thành phố.
Lợi thế rất lớn trong hợp tác nghiên cứu khoa học về đa dạng sinh học với nhiều nước trên thế giới.	– Phát triển du lịch sinh thái, tham quan nghỉ dưỡng. – Nâng cao mức sống cho cộng đồng thành phố. – Duy trì nguồn lợi thủy sản cho ngư dân của thành phố.	– Lợi thế tự nhiên từ đa dạng sinh học cao. – Định hướng xây dựng "Thành phố môi trường – Thành phố sinh thái".
Điều hoà khí hậu và cân bằng sinh thái.	– Góp phần điều hoà khí hậu cho thành phố. – Duy trì sự cân bằng của các hệ sinh thái.	– Lợi thế tự nhiên từ đa dạng sinh học cao. – Thực hiện đề án "Bảo tồn đa dạng sinh học của thành phố".

Hoạt động 4: Các giải pháp bảo tồn đa dạng sinh học ở Đà Nẵng

a. Mục tiêu: Biết được các giải pháp bảo tồn đa dạng sinh học ở Đà Nẵng

b. Nội dung: GV yêu cầu HS đọc thông tin và tranh ảnh để làm.

c. Sản phẩm học tập: Câu trả lời của HS

d. Tổ chức hoạt động:

HOẠT ĐỘNG CỦA GIÁO VIÊN – HỌC SINH	DỰ KIẾN SẢN PHẨM
Bước 1 : GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV yêu cầu HS thảo luận theo cặp: Đọc thông tin giáo viên cho cùng với việc tìm kiếm thông tin phân tích các yếu tố chủ quan tác động đến suy thoái đa dạng sinh học ở thành phố Đà Nẵng. - Hãy cho biết vai trò của khu dự trữ thiên nhiên, vườn quốc gia và khu bảo tồn thiên nhiên? Bước 2 : HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS thảo luận nhóm đôi, quan sát SGK và trả lời câu hỏi. - GV hướng dẫn, theo dõi, hỗ trợ HS . Bước 3 : Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - GV mời đại diện HS trình bày - GV mời đại diện các nhóm khác nhận xét, bổ sung. GV giúp HS tóm tắt những thông tin vừa tìm được để đúc kết thành kiến thức của	4. Các giải pháp bảo tồn đa dạng sinh học ở Đà Nẵng a) Bảo vệ và phát triển bền vững hệ sinh thái tự nhiên đặc thù: - Hệ sinh thái rừng tự nhiên quan trọng: tập trung bảo vệ và phát triển hệ sinh thái tự nhiên; thành lập Vườn thực vật tại phân khu phục hồi sinh thái thuộc Khu bảo tồn thiên nhiên Bà Nà – Núi Chúa; thành lập Vườn cây thuốc tại Khu bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà với diện tích khoảng 10 ha. - Hệ sinh thái tự nhiên biển: tập trung bảo vệ các hệ sinh thái, các loài sinh vật biển thuộc phần diện tích mặt nước Vịnh Đà Nẵng và các khu vực biển thuộc thành phố Đà Nẵng. - Hệ sinh thái tự nhiên các vùng, khu đất ngập nước:

bài học Bước 4 : Đánh giá kết quả, thực hiện nhiệm vụ học tập - Giáo viên quan sát, nhận xét đánh giá quá trình thực hiện của học sinh về thái độ, tinh thần học tập, khả năng giao tiếp, trình bày và đánh giá kết quả cuối cùng của học sinh.	b) Bảo tồn nguồn gen, giống các loài bản địa có giá trị cao; kiểm soát các tác động xấu đối với đa dạng sinh học và các loài ưu tiên bảo vệ: - Thực hiện kiểm soát, cập nhật định kì các loài ngoại lai cũng như sử dụng các biện pháp phù hợp để kiểm soát. - Tăng cường trồng rừng bằng các giống bản địa, giống cây có chất lượng; các giống, loài được liệu. - Nghiên cứu thành lập Trung tâm cứu hộ động vật hoang dã tại khu hành chính dịch vụ của khu bảo tồn thiên nhiên Sơn Trà. - Đẩy mạnh công tác quản lí, phát hiện và ngăn chặn các hoạt động săn bắt, mua, bán, sản xuất, vận chuyển, sử dụng các loài thuộc Danh mục ưu tiên bảo vệ và sản phẩm của chúng; nâng cao nhận thức về tính cấp thiết bảo tồn đa dạng sinh học. c) Bảo vệ hệ sinh thái đô thị, nông thôn: Đảm bảo tỉ lệ đất cây xanh toàn đô thị đạt tiêu chuẩn theo quy hoạch chung; hình thành các vùng đệm cây xanh có quy mô đủ lớn để phân chia ranh giới khu công nghiệp và khu dân cư, đô thị mới và các khu vực xung quanh khác; nâng cấp các hồ trong đô thị, công viên cộng đồng
---	--

Bảng 3. Các hạng mục nghiên cứu, xem xét khả năng thiết lập khu bảo vệ cảnh quan đất ngập nước

TT	Hạng mục hiện tại	Diện tích (ha)	Phân loại	Phân cấp quản lí	Phân kì quy hoạch	Các mức đề xuất nâng hạng	Ghi chú
1	Hồ Hoà Trung	1 599 (*)	Trên cạn và đất ngập nước	Thành phố	2030	- Khu bảo vệ cảnh quan đất ngập nước. - Khu bảo tồn loài/ sinh cảnh.	
2	Hồ Đồng Xanh - Đồng Nghệ	2 124 (*)	Trên cạn và đất ngập nước	Thành phố	2030	- Khu bảo vệ cảnh quan đất ngập nước. - Khu bảo tồn loài/ sinh cảnh.	

Ghi chú: (*): Diện tích ước tính.

C. HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP: HS trả lời câu hỏi dưới đây

- Xây dựng kế hoạch truyền thông nâng cao nhận thức bảo tồn đa dạng sinh học cho cộng đồng dân cư nơi em sống.

Hình 5.6. Hình ảnh ra quân thực hiện Ngày Chủ nhật "Xanh – Sạch – Đẹp"
tại Ấu thuyền Thọ Quang, quận Sơn Trà

D. VẬN DỤNG.

1. Lựa chọn một điểm tham quan ở thành phố Đà Nẵng để tìm hiểu về đa dạng sinh học và viết cảm nhận theo gợi ý sau:

- Sức hấp dẫn của loại hình du lịch sinh thái.
- Tác động tích cực và tiêu cực đến đa dạng sinh học trong quá trình phát triển du lịch.
- Đề xuất các biện pháp góp phần bảo tồn đa dạng sinh học khi phát triển du lịch.

2. Thực hiện hoạt động tuyên truyền về "Bảo tồn đa dạng sinh học của thành phố Đà Nẵng" nhân ngày Quốc tế đa dạng sinh học hằng năm (ngày 22 tháng 5) thông qua một trong các ứng dụng Zalo, Facebook, Instagram, Tiktok,...

E. Rút kinh nghiệm:

.....

.....

.....

